

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 12 lutego 2026 r.
znak sprawy: RRE.wzw.058.1.2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacji nr 14464 Pana Posła Jarosława Sachajki

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 14464 Pana Posła Jarosława Sachajki oraz Pani Poseł Anny Gembickiej, w sprawie niespełnienia obietnic wyborczych z 2023 r. dotyczących rolnictwa, zaniechań w zakresie spółdzielczości rolnej oraz dramatycznej sytuacji w sektorze mleczarskim na przykładzie spółdzielni w Olecku, przedstawiam poniższe stanowisko.

Odpowiadając na pytanie nr 1 w sprawie wprowadzenia „krajowej ceny gwarantowanej” na skup produktów rolnych oraz Funduszu Wzajemnej Pomocy w Stabilizacji Dochodów Rolniczych informuję, że obecnie obowiązujące przepisy Unii Europejskiej oraz kierunek polityki rolnej UE nie przewidują mechanizmu ustalania sztywnych cen gwarantowanych na poziomie krajowym. Tego typu rozwiązanie byłoby sprzeczne z zasadami wspólnego rynku i konkurencji, które zapewniają swobodny przepływ towarów i równą konkurencję między producentami w całej Unii.

W kwestii ww. funduszu należy wskazać, że od 1 lipca 2023 r. obowiązuje ustawa z dnia 9 maja 2023 r. o Funduszu Ochrony Rolnictwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 308). Na podstawie ww. ustawy producenci rolni mogą ubiegać się o rekompensatę z tytułu utraty przychodów z prowadzonej przez nich działalności rolniczej w przypadku upadłości nabywców produktów rolnych.

Do wpłat na Fundusz Ochrony Rolnictwa zobowiązane są wszystkie podmioty dokonujące nabycia produktów rolnych określonych w załączniku I do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej od producenta rolnego.

Rekompensaty ze środków finansowych Funduszu Ochrony Rolnictwa są przyznawane i wypłacane producentowi rolnemu, który nie otrzymał zapłaty za produkty rolne zbyte podmiotowi skupującemu (podmiotowi prowadzącemu skup, przechowywanie, obróbkę lub przetwórstwo produktów rolnych), który stał się niewypłacalny. Powyższe rekompensaty udzielane są w formule pomocy de minimis w rolnictwie.

Odpowiadając na pytanie nr 2, dotyczące działań Ministra w zakresie pomocy rolnikom poszkodowanym w związku z niewypłacalnością podmiotów skupujących produkty rolne, należy zauważyć, że w celu m.in. zapewnienia płynności finansowej od dnia 1 października 2025 r. został uruchomiony nowy instrument pomocowy w postaci preferencyjnego kredytu obrotowego dla rolników. Kredytobiorca może uzyskać:

- bezpłatną gwarancję w wysokości do 80% kwoty kredytu pozostającej do spłaty,
- dopłatę do oprocentowania w wysokości 7 p.p. rocznie przez okres 24 miesięcy od daty uruchomienia kredytu.

Maksymalna kwota kredytu obrotowego wynosi równowartość 200 tys. Euro w złotych polskich. Kredyt udzielany jest maksymalnie na 4 lata, a odsetki płacone przez kredytobiorcę w pierwszych dwóch latach nie przekraczają 1%.

Z uwagi na fakt, że instrument powyższy spotkał się z bardzo dużym zainteresowaniem rolników, limit wsparcia, który umożliwił udzielenie kredytów o łącznej wartości 700 mln zł, został przez banki współpracujące rozdysponowany – na podstawie złożonych wniosków kredytowych, przed ich ostateczną oceną. W związku z powyższym, podjęte zostały działania w celu zwiększenia limitu środków, co pozwoli na udzielenie kolejnych kredytów preferencyjnych. Ponieważ wsparcie to jest realizowane ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, konieczne jest uzyskanie zgody Komisji Europejskiej na przesunięcie środków na ten cel.

Ponadto, aktualnie trwają prace nad projektem Wytycznych szczegółowych dotyczących przyznawanie, wypłatę i zwrot pomocy dla interwencji I.12.2

Dofinansowanie funduszy wzajemnościowych w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. W projekcie Wytucznych proponuje się 70 % dofinansowanie kosztów tworzenia funduszy wzajemnościowych w formie małych towarzystw ubezpieczeń wzajemnych lub związków wzajemności członkowskiej w ramach istniejących towarzystw ubezpieczeń wzajemnych oraz refinansowanie przez pierwsze trzy lata 70 % wypłaconych odszkodowań przez nowo utworzone fundusze wzajemnościowe. Powyższe rozwiązanie ma pomóc zapobiegać zmniejszeniu dochodów producentów rolnych w przypadku wystąpienia niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, inwazji szkodników, chorób zwierząt i roślin lub spadku cen produktów rolnych. Wstępnie, termin pierwszego naboru wniosków w ramach I.12.2 zaplanowano na 1 października – 19 listopada 2026 r. Termin ten może ulec zmianie.

Odpowiadając na pytanie nr 3 w sprawie zmian legislacyjnych dotyczących wzmocnienia nadzoru nad spółdzielniami oraz ochrony rolników przed skutkami błędów zarządczych, należy zauważyć, że każda spółdzielnia stanowi samodzielne ogniwo na rynku i posiada stosowane organy statutowe, w tym radę nadzorczą, która sprawuje kontrolę i nadzór nad działalnością spółdzielni. Natomiast najwyższym organem spółdzielni jest Walne Zgromadzenie, w którym każdy członek dysponuje jednym głosem. Wpływ członka na działanie spółdzielni opiera się na mechanizmach demokracji bezpośredniej oraz prawie do informacji i kontroli. Realizacja tych uprawnień wymaga od członka spółdzielni pewnej aktywności, natomiast jej brak drastycznie ogranicza realną siłę tych uprawnień.

Minister nie sprawuje nadzoru nad podmiotami, które organizują się w oparciu o przepisy Prawa spółdzielczego i nie posiada uprawnień kontrolnych i stanowiących wobec spółdzielni. Mimo tego, Minister w ramach swoich kompetencji podejmuje działania związane ze wsparciem spółdzielczości, poprzez np. promowanie współpracy producentów i zawiązywanie przez nich struktur w formie prawnej spółdzielni. W szczególności należy wskazać na instrumenty wsparcia, dostępne w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, w tym:

- Interwencja I.13.2 „Tworzenie i rozwój organizacji producentów i grup producentów rolnych”
- Interwencja I.10.7.1 „Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (dotacja) - poza gospodarstwem”

Odpowiadając na pytanie nr 4 - Dlaczego polscy rolnicy nie mają dziś takich narzędzi ochrony dochodów, jakie od lat funkcjonują w spółdzielczości rolnej Danii, Niemiec i Francji, należy zwrócić uwagę, że siła spółdzielczości rolnej w Danii, Niemczech i Francji wynika z wysokiego stopnia zorganizowania rolników, co pozwala im skutecznie konkurować na rynku, obniżać koszty produkcji czy produkować jednolite, duże partie towarów dla dużych odbiorców. Dzięki efektowi skali oraz zgromadzonemu przez wiele lat kapitałowi, spółdzielnie wykorzystują zaawansowane narzędzia finansowe i rynkowe, aby stabilizować dochody swoich członków, chroniąc ich przed wahaniami cen oraz skutkami klęsk żywiołowych. Spółdzielnie mogą również tworzyć wewnętrzne rezerwy finansowe zasilane ze składek członkowskich lub pełnić rolę instytucji finansowych dla swoich członków, oferując np. preferencyjne linie kredytowe.

Polscy rolnicy wciąż wykazują pewną niechęć do form zrzeszania się i współpracy. Pomimo wielu zalet i zachęt wiążących się z funkcjonowaniem w ramach zorganizowanej formy współpracy rolników, jakimi są organizacje producentów i grupy producentów rolnych, dynamika i tempo tego procesu są wciąż niezadowalające. Mimo niewątpliwych korzyści polscy producenci są wciąż niedostatecznie zorganizowani i nadal istnieje duży opór ze strony rolników, którzy nie chcą łączyć się w tego typu struktury. Proces zrzeszania się rolników jest szczególnie trudny w warunkach polskich, gdzie okres gospodarki socjalistycznej i przymusowa kooperacja pozostawiły wśród rolników niechęć do form współpracy na rzecz działania indywidualnego. Zwiększony udział w różnych formach kooperacji i współdziałania jest ważnym kierunkiem wzmocnienia konkurencyjnej pozycji rolników na rynku, a kluczową formą takiej kooperacji są organizacje producentów i grupy producentów rolnych.

Odpowiadając na pytania nr 1 - 3 w sprawie działań podjętych w celu stabilizacji rynku mleka oraz liczby gospodarstw mlecznych w Polsce należy wskazać, że Polska zalicza się do jednego z głównych producentów mleka w Unii Europejskiej, a także na świecie. Wzrost produkcji mleka w Polsce, występuje z jednoczesnym spadkiem pogłowia krów mlecznych. W 2024 spadek ten wyniósł 12,6% w zestawieniu z rokiem poprzednim. MRiRW nie prowadzi jednak szczegółowych analiz wskazujących ile gospodarstw planuje aktualnie rozwój produkcji mleka, ilu natomiast producentów planuje zmiany profilu produkcji rolnej.

W związku ze wzrostem podaży mleka obserwowanym na najważniejszych rynkach światowych, po wielu miesiącach wzrostów, unijne ceny zbytu przetworów mlecznych, znajdują się od września 2025 r. w fazie głębszej korekty. Sytuacja taka ma przełożenie na spadek cen mleka w skupie. Zasady prowadzenia skupu interwencyjnego produktów rolnych są jednolite dla wszystkich państw członkowskich i zostały określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013. Poziom cen, po których skup interwencyjny jest realizowany, ustalono w rozporządzeniu Rady (UE) nr 1370/2013. Aktualnie obowiązujące proggi referencyjne i wyznaczone na ich podstawie ceny interwencyjnego zakupu produktów na zapasy publiczne UE nie odzwierciedlają wzrostu kosztów produkcji, który nastąpił od ich ostatniego wyznaczenia.

W związku z tym, podczas posiedzenia Rady ds. rolnictwa i rybołówstwa w grudniu 2025 r., Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zwrócił się z wnioskiem o urealnienie cen interwencyjnych. Wniosek poparły jedynie Portugalia i Belgia.

Ponadto, w piśmie z 23 grudnia 2025 r., w związku z trudną sytuacją na rynku zbóż i mleka, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zwrócił się z prośbą do Pana Christopha Hansena - Komisarza Europejskiego ds. Rolnictwa i Żywności, o podniesienie cen interwencyjnych.

Również podczas posiedzenia Rady ds. rolnictwa i rybołówstwa 26 stycznia 2026 r. Polska przyłączyła się do wniosku Węgier w sprawie uruchomienia pomocy w związku z kryzysem na europejskim rynku mleka. Jednocześnie Polska zwróciła uwagę na konieczność podniesienia cen interwencyjnych.

Odnosnie do kwestii pozyskania nowych rynków zbytu dla polskich produktów mleczarskich należy wskazać, że wspieranie rozwoju polskiego eksportu produktów rolno-spożywczych oraz promocja i zwiększanie konkurencyjności polskiej żywności w kraju i na świecie należy do priorytetowych zadań MRiRW i KOWR. Prowadzone działania mają na celu dywersyfikację i zdobycie nowych perspektywicznych rynków zbytu (również w państwach trzecich o największym potencjale w tym zakresie). Silna marka krajowych produktów żywnościowych jest budowana za granicą pod wspólnym hasłem „Poland tastes good”.

W roku 2024 oraz 2025 MRiRW i KOWR prowadziły działania promocyjne na rynkach europejskich, Bliskiego Wschodu i Afryki, Azji, obu Ameryk, a także Australii.

Obejmowały w szczególności organizację: narodowych stoisk informacyjno-promocyjnych podczas największych zagranicznych targów rolno-spożywczych (w każdym ze wskazanych lat zorganizowano stoiska narodowe oraz towarzyszące im działania promocyjne), organizację spotkań biznesowych b2b – tradycyjnych i wirtualnych (online) - z przedstawicielami zagranicznych przedsiębiorstw, będących potencjalnymi kontrahentami dla krajowych przedsiębiorców sektora rolno-spożywczego, a także przyjazdowych misji handlowych zagranicznych importerów, dystrybutorów i przedstawicieli sieci handlowych.

Dla polskich przedsiębiorców KOWR organizuje również webinaria informacyjno-szkoleniowe, poświęcone rynkom najbardziej perspektywnym dla polskiego eksportu rolno-spożywczego. Rozpoznawalność i pozytywny wizerunek polskiej żywności wśród konsumentów na rynkach zagranicznych budowane są także poprzez publikowanie artykułów w zagranicznych mediach branżowych, ogólnych oraz społecznościowych na temat polskiej żywności i polskiego sektora rolno-spożywczego, a także poprzez realizację szeregu innych działań promocyjnych.

We wspomnianym okresie KOWR zorganizował misje przyjazdowe zagranicznych importerów do Polski (z Japonii, Korei Południowej, Singapuru, Tajlandii, Filipin, Malezji, Uzbekistanu), a także wyjazdowe misje handlowe dla polskich przedsiębiorców (do Algierii i Uzbekistanu).

Działania w zakresie wspierania rozwoju polskiego eksportu produktów rolno-spożywczych skierowane są do przedsiębiorców reprezentujących wszystkie branże sektora rolno-spożywczego, w tym branżę mleczarską. Podczas największych międzynarodowych targów spożywczych, jeśli jest taka możliwość, wyszczególniany jest komponent mleczny – jako zorganizowane odrębne stoisko dla firm mleczarskich, zlokalizowane w halach dedykowanych tej branży (targi Gulfood w Dubaju - rok 2024 i 2025), targi Anuga w Kolonii w Niemczech – rok 2025). Firmy mleczarskie chętnie korzystają z tej możliwości, co w dłuższej perspektywie przekłada się na wzrost eksportu polskich produktów mleczarskich na rynki krajów trzecich.

W 2025 roku odbyło się wiele spotkań z naszymi partnerami z regionu Afryki, Europy Wschodniej, Ameryki Południowej, Azji i Bliskiego Wschodu. Dialog kierownictwa MRiRW z partnerami z krajów trzecich koncentruje się na kwestiach likwidacji barier, zwiększania eksportu oraz poszerzania oferty produktowej towarów rolno-spożywczych z Polski.

Wg danych za okres od stycznia do października 2025 r. produkty mleczarskie były eksportowane głównie do krajów UE, ale także do krajów pozaunijnych, w tym głównie do Algierii czy do Ukrainy. Istotnym odbiorcą była także Arabia Saudyjska.

W wyniku działań podjętych przez MRiRW w listopadzie 2025 roku podczas I posiedzenia polsko-uzbekistańskiej grupy roboczej ds. współpracy w dziedzinie rolnictwa strona uzbecka potwierdziła możliwość wznowienia przez Polskę wysyłek mleka i serwatki w proszku do Uzbekistanu.

W krajach, w których dostrzegamy duży potencjał eksportowy, takich jak Chiny, Egipt, Indie, Ukraina i Zjednoczone Emiraty Arabskie, nasze interesy i postulaty w sektorze rolno - spożywczym są reprezentowane i wspierane przez przedstawicieli MRiRW w Ambasadach RP w tych krajach. Planowane jest także powołanie ekspertów rolno-spożywczych KOWR, którzy będą realizować zadania wspierające polski sektor rolno-spożywczy w wybranych krajach.

Zależy nam także na tym, żeby polska żywność stawała się polską marką eksportową - żeby była rozpoznawalna i doceniana na rynkach zagranicznych za swoje walory i jakość. Dlatego też wspólnie z KOWR organizujemy polskie stoiska narodowe podczas najważniejszych targów żywności na świecie.

W 2025 r. wzięliśmy udział w 26 wydarzeniach targowo-wystawienniczych, w tym organizowanych na rynkach poza UE: w Zjednoczonych Emiratach Arabskich, Japonii, Wielkiej Brytanii, Singapurze, Brazylii, Tajlandii, Republice Korei, USA, Malezji, Chinach (w tym Hongkongu), Wietnamie, Australii, Arabii Saudyjskiej, Chile, Kazachstanie czy Egipcie. W 2026 r. polskie produkty rolno-spożywcze będą promowane na stoiskach organizowanych przez MRiRW i KOWR w trakcie 28 zagranicznych wydarzeń promocyjnych oraz wystawienniczo-targowych. Po raz pierwszy działania promocyjne będą realizowane m.in. w Nigerii, co daje początek aktywności w Afryce Środkowej.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Małgorzata Gromadzka
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/